

ОПИС ПРОФЕСІЇ: «ШТУКАТУР»

Я вмію штукатурити стіни і стелю,

Ззовні будинку теж дам я лад,

Резервуари, басейни, колони,

Красиво штукатурю я всякий раз.

Розчин приготую нанесу на поверхню,

Затру, виробляючи різні дива,

Мармурну крихту, пігмент кольоровий

Змішаю й отримаю чудеса!

Я штукатур я горджуся, що я вмію

Своїми руками творити добро

Від покоління людей я маю подяку

За руки свої, що не бояться роботи.

Професія штукатур, як і майже всі будівельні професії, є досить давньою. Серед оздоблювальних робіт штукатурні на будівництві займають чи не найважливіше місце. За даними археологічних досліджень ще 5 тисяч років тому в будівництві широко використовувалась гіпсова штукатурка, що в перекладі з італійської мови означає "оздоблення, спорядження".

Свою назву професія штукатур отримала від основного матеріалу, з яким доводиться мати справу будівельнику. Штукатурка - це оздоблювальний шар, що наноситься на поверхню різних конструктивних елементів будівлі (стін, перегородок, перекриттів, колон) з метою вирівняти ці поверхні, покращити їх санітарні та теплотехнічні характеристики, надати їм певної форми та фактури. Штукатурні роботи сприяють досягненню довговічності споруд, архітектурно-декоративної привабливості.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЇ:

- виготовлення розчину з сухих готових матеріалів і сумішей;
- накладання розчину на поверхню, що підлягає штукатурці;
- вирівнювання поверхонь; опорядження колон, балок, фасадів,

Штукатур є тим будівельним фахівцем, від якості роботи якого залежить, як буде виглядати будинок після введення його в експлуатацію. Висококваліфікований штукатур за своїм рівнем наближається до художника. Результати роботи штукатур завжди на видноті, тому кажуть, що його робота є візитною карткою всіх будівельників, які споруджували будівлю.

САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ УМОВИ ТА БЕЗПЕКА ПРАЦІ

Професійна діяльність штукатур відноситься до фізичної праці середнього навантаження і напруженості. Обмежень щодо статі і віку професія не має. Робота, як правило, однозмінна і проводиться вдень. При

великих обсягах робіт штукатури можуть працювати у дві, а іноді у три зміни.

Штукатурні роботи виконуються в різних кліматичних зонах. Штукатури працюють як усередині приміщень, так і зовні та на висоті.

Професійне навчання

Отримати професію штукатура можна в професійно-технічних навчальних закладах, безпосередньо на виробництві.

У професійно-технічні навчальні заклади приймають осіб, які мають базову загальну середню освіту. Тривалість навчання на базі 9 класів - 3 роки, на базі повної загальної середньої освіти – 1,5 рік., на базі неповної загальної освіти – 2 роки.

В процесі професійної підготовки учні отримують знання з матеріалознавства, технології виконання штукатурних робіт, їх механізації, інструментів, читання креслення, електротехніки та ін.

Отримані в процесі навчання знання дають можливість штукатуру працювати за такими суміжними професіями як бетоняр, маляр, лицювальник-плиточник, мозаїст тощо.

ЗАРОБІТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЙНЯТОСТІ

У будівництві застосовують дві форми заробітної плати: погодинну та підрядну.

Найбільш ефективною вважається підрядно-преміальна, за якою оплата проводиться за виконання завдання.

Розмір заробітку штукатура залежить від його кваліфікації. Заробіток штукатура визначається формою власності та спеціалізацією підприємства, організації, установи, де він працює. Заробіток у різних регіонах України може значно відрізнятись. Приблизний заробіток штукатура 3-4 розряду складає 3500грн. і більше. Професія штукатура користується попитом на ринку праці і є дуже актуальною.

Історія виникнення професії

Штукатурні роботи відносяться до великої групи опоряджувальних робіт, а професія штукатура займає особливе і дуже помітне місце серед інших будівельних професій. Виникла ця професія давно. Вже близько 5 тисяч років тому при будівництві будинків застосовували штукатурку з гіпсу. Слово "штукатурка" – італійського походження, (від лат. – гіпс, вапно, алебастр). Це дало вченим підставу припускати, що винайшли штукатурку італійські будівельники. На жаль, до наших днів дійшло дуже мало документальних даних про цю професію, тому зараз неможливо встановити, якими методами користувалися і які інструменти застосовували штукатури тисячоліття тому.

Перші приклади використання глиняної штукатурки-обмазки зустрічаються в житлах напівземляночного типу, характерних для степових районів древньої Русі. Для більшості охайності і краси поверхні глиняної штукатурки покривали різноманітними барвистими візерунками. У якості речовин-барвників використовували сажу, червону глину, крейду й інші найпростіші "земляні" фарби, а зв'язувальними речовинами для них служили жир, кістковий мозок, рослинна олія і пізніше вапно.

До кінця XI ст., коли перша Російська держава досягла zenіту своєї могутності й культурного розквіту, поряд із поліпшеним оздобленням живописом, мозаїкою й облицюванням керамічними плитками, широко застосовували вапняну штукатурку. Зовнішнє оздоблення монументальних будинків у XIII–XV ст. істотно видозмінилося. Будівельники стали оштукатурювати зовнішні поверхні цегельних стін, оздоблюючи їх рустами, які створювали враження кам'яної кладки. Так з'явився один із найпростіших елементів декоративної штукатурки. Згодом багато чого змінилося в технології і методах штукатурних робіт, але незмінним залишається їхнє призначення: надавати окремим приміщенням і цілим будинкам естетичного вигляду. Адже штукатурка – оздоблювальний шар на поверхнях або надає їм певної форми і фактури. Це від штукатурів залежить, щоб стіни і стелі були

рівними, без западин і горбів, дверні і віконні скоси дзеркально гладкими, архітектурні деталі геометрично чіткими. Це штукатурки готують будинок або споруду під остаточне оздоблення – фарбування або облицювання. І ніяка фарба або, припустимо, шпалери не зможуть сховати брак, якщо він допущений штукатуром. Штукатурка має санітарно-гігієнічне, захисно-технічне і архітектурно-декоративне призначення.

Гігієнічна роль штукатурки полягає в тому що в результаті оштукатурювання утворюються рівні й гладкі поверхні конструкцій будинку, що перешкоджають осіданню на них пилу і полегшують очищення поверхонь.

Захисно-технічне призначення штукатурки полягає в захисті конструкцій будівель і споруд від шкідливих атмосферних впливів і вологи, зменшенні теплопередачі, звукопровідності, дерев'яні стіни стають вогнетривкими, у захисті від дії хімічних речовин, тобто підвищуються довговічність споруди. Штукатурка призначається для підготовки поверхонь під фарбування або облицювання.

Архітектурно-декоративне призначення штукатурки полягає в тому, щоб надати будинкам і приміщенням більшу привабливість і виразність, створюється спеціальна фактура поверхні штукатурного шару за рахунок добору складу розчину за матеріалом (заповнювач і в'язуче_ і кольору, засобові його нанесення на поверхню і наступної обробки оздоблювального шару різними інструментами і пристосуваннями.

Професія штукатур, як майже всі будівельні професії, є досить давньою. Археологічні дослідження одного з семи чудес світу — Єгипетських пірамід — виявили, що їх внутрішні стіни та стелі були оздоблені декоративною штукатуркою і мали унікальний багатокольоровий розпис. Вже 5 тисяч років тому у будівництві широко застосовувалась гіпсова штукатурка. Саме слово "штукатурка", яке дало назву професії, походить від італійського "stuccatura", тобто оздоблення, опорядження. І

справді, серед оздоблювальних робіт на будівництві штукатурні займають чи не найважливіше місце.

До речі, саме штукатурці живопис має завдячувати мистецтвом фрески — способу малювання, коли фарби наносили на вологу штукатурку. Техніка фрески була дуже поширена в іконографії, образи Старого та Нового Заповітів, портрети видатних діячів православної церкви, виконані у техніці фрески на штукатурці, прикрашають і зараз багато церков і соборів України. Найвеличнішими з них є Софіївський собор, ансамблі Києво-Печерської лаври, Володимирський собор, Кирилівська та Андріївська церкви в Києві. Особливої майстерності ця техніка живопису досягла в Італії в епоху Відродження. Серед художників, що володіли нею, найбільш ушанованими є Леонардо да Вінчі, а його грандіозна за масштабом картина "Темна вечеря" написана саме у техніці фрески.

Ідея використання штукатурення у якості основи для живопису виникла не випадково. В ті часи праця художника була дуже наближеною до змісту багатьох, у тому числі і будівельних, ремісничих професій. Прекрасне та утилітарне завжди йшли і йдуть у житті поруч.

Характеристика професії. Місце роботи:

Непостійне, як у приміщенні так і на відкритому повітрі.

Предмет праці:

Кам'яні і дерев'яні поверхні будинків, стіни, колони, пілястри, балки, фасади.

Мета праці: Вирівнювання і ремонт поверхні, зменшення їх теплопровідності, підвищення їх звуконепроникності, архітектурно – декоративне оформлення внутрішніх і зовнішніх поверхонь, створення захисного шару від вогню за допомогою обштукатурювання.

Основні виробничі операції:

Підготовка поверхонь під штукатурення, вирівнювання, насичення поверхні, кріплення штукатурних сіток, дранкових щитів, приготування з сухих розчинових сумішей розчинів для різних видів штукатурки – декоративної, гідроізоляційної звукопоглинальної, накидання штукатурки і опорядження поверхні після неї, зачищення швів, пробивання отворів. Випускник повинен знати: - властивості основних матеріалів і гіпсових сухих розчинових сумішей які застосовуються під час штукатурних робіт; - призначення і способи приготування розчину і сухих сумішей; - склад мастик для кріплення сухої штукатурки; - способи підготовки поверхні до обштукатурювання; - види, послідовність і способи виконання робіт під час обштукатурювання, ремонту і перетирання штукатурки.

Випускник повинен вміти:

- робити суцільне вирівнювання поверхні; - готувати розчини, мастики, користуватися готовими сухими будівельними сумішами;
- підготовляти різні види поверхонь;
- виконувати опорядження стін і стелі;
- користуватися механізмами, інвентарем, пристроями, інструментами необхідними для роботи;
- попереджувати і усувати дефекти опоряджувальних робіт;
- застосовувати нові технології опоряджувальних робіт.

